

TALLINNA ARENGUKAVA 2014–2020

Tallinn 2013

Sisukord

1	Sissejuhatus	4
2	Kesksed strateegilised arengusuunad, nendega seotud ülesanded ja lahendused	8
2.1	Rahvastiku areng	8
	Vajadused ja nende täitmise võimalused	11
2.2	Majandusareng	13
	Vajadused ja nende saavutamise võimalused	20
2.3	Sotsiaal-kultuuriline areng	25
	Vajadused ja nende saavutamise võimalused	27
3	Tallinna arenguvision	32
4	Tallinna arendamise põhimõtted	33
5	Tallinna arengu mudel	34
6	Arengukava tegevuskava	39
7	Arengukavas püstitatud peaesmärkide elluviimisega seotud peamised riskid ja nende maandamise võimalused	98
8	Arengukava ajakohastamine	102
9	Arengukava kehtivusaega ületavad finantskohustused	103
	Lisa 1 2013. aasta olulisemad projektid ja tegevused valdkonniti	106
	Joonis 1. Tallinna arendamise mudel	5
	Joonis 2. Kesksed strateegilised arengusuunad ja lahendused	8
	Joonis 3. Tallinna elanikkonna loomulik iive 2008–2011	9
	Joonis 4. Tallinna rahvastiku soolis-vanuseline struktuur 2011. aastal	10
	Joonis 5. Majanduslikult aktiivsete ettevõtete arv Tallinnas 2008–2011	13
	Joonis 6. 15–74-aastaste hõiveseisundi dünaamika Tallinnas	14
	Joonis 7. Hõivatud tegevusalade kaupa 2008–2012	15
	Joonis 8. Keskmise brutokuupalk 2008–2011	15
	Joonis 9. Kasutusse lubatud eluruumide arv 2008–2011	16
	Joonis 10. Kasutusse lubatud eluruumid Tallinnas 2008–2012	17
	Joonis 11. Kinnisvara hind ja brutopalk eurodes Tallinnas 2008–2011	18
	Joonis 12. Põhiline töölemineku viis	19
	Joonis 13. Sõitude arv Tallinna ühistranspordis 2008–2011	20
	Joonis 14. Tallinnaga seotud inimeste osakaal	25
	Joonis 15. Perekonna sissetulekust sõltuvad ja sõltumatud sotsiaaltoetused (mln eur) 2008–2011	26
	Joonis 16. Tallinlaste hinnang oma tervises seisundile 2008–2012	27

Joonis 17. Tallinlase elu tahud ning neile vastavad linna arenguvaldkonnad	34
Joonis 18. Arendustegevuse eesmärgid.....	36
Joonis 19. Perspektiivsed rööbassõidukite koridorid	37
Joonis 20. Perspektiivsed magistraaltänavad	38

1 Sissejuhatus

Tallinna arengukava koostamise iguslik alus on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, mille 37 kohaselt peab igal kohalikul omavalitsusel olema arengukava.

Tallinna arengukava on koostatud perioodiks 2014–2020. Arengukava koosseisus olev tegevuskava on koostatud aastani 2017. Arengukavas on v etud aluseks Tallinna Linnavolikogu 19. juuni 2008 otsusega nr 129 kinnitatud Tallinna arengukavas 2009–2027 p stitatud eesm rgid. Arengukava peaeesm rgid v tavad aluseks ning t psustavad Tallinna arengustrateegias „Tallinn 2030“ seatud eesm rke. Peale selle on arengukavas arvesse v etud Tallinna valdkondlikke ja linnaosade arengukavasid, Tallinna linna eelarvestrateegia p hiseisukohti ja Tallinna l dplaneeringut. Arengukavas loetletud eesm rkide elluviimisel arvestatakse arengustrateegia keskkonnam ju strateegilise hindamise aruandes esitatud soovitusi.

Arengukava elluviimiseks vajalikud vahendid kavandatakse linna eelarvestrateegias ja t psemi n hakse need ette linna eelarves.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse j rgi on arengukava linna eelarve koostamise, investeringute tegemise ning vajaduse korral laenude v tmise aluseks. Samuti loob arengukava v imaluse sihiteadlikult kaasata Tallinna arengusse riigi, Euroopa Liidu, erasektori ja mittetulundussektori potentsiaali.

Uuendatud arengukava seab keskseks eesm rgiks sotsiaalselt turvalise ja puhta elukeskkonnaga Tallinna. Muu hulgas on selles ette n htud meetmed t h ive parandamiseks nii l hemaajalises, majanduskriisi tagaj rgedega tegelemise j rgus, kui ka pikemas perspektiivis.

Tallinna arengukava muutmisel on pealinnale keskendumise k rval v etud arvesse ka linnaregioonis toimuvaid suundumusi, sest paljud Tallinna tulevikulahendid saavad edukalt toimida vaid t nu koost le naaberomavalitsustega ning histele investeringutele sotsiaalsesse ja tehnilisse infrastruktuuri. Nii Tallinna ja pealinnaregiooni kohalike omavalitsuste kui ka riigi ksmeelne poliitika aitab edukamalt t ita arengukavas seatud lesandeid, mille eesm rk l p kokkuv ttes on tagada Tallinna kui maakonnakeskuse ja Eesti pealinna elanike heaolu ning suurendada linna konkurentsiv imet maailma mastaabis.

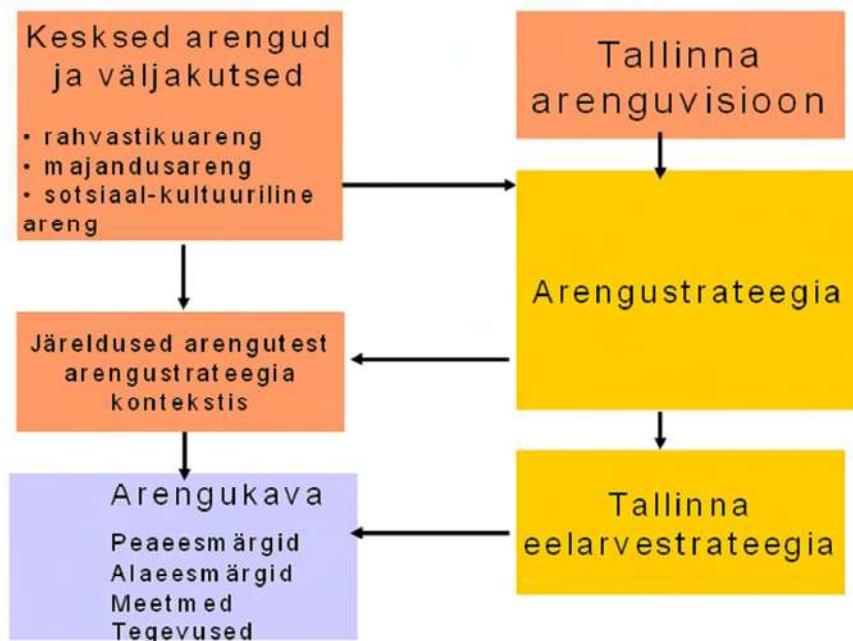
Seet ttu on t htis, et arengukavas p stitatud eesm rkide saavutamist toetaks ka riik, n iteks leriigilise t htsusega objektide kaasrahastamisega.

Arengukava koosneb sissejuhatusest, Tallinna arengu lesandeid ja valikuid esitavast l hik sitlusest, Tallinna visiooni ja juhtimise p him tete s nastusest

ning tegevuskava osast. Tegevuskava esitab kuus peaesm rki, alleesm rgid, nende saavutamise meetmed ja tulemusn itajad ning tegevuste loendi aastateks 2014–2017. Eraldi osana esitatakse arengukavas p stititud eesm rkide saavutamise riskid ja nende maandamise v imalused. T l l p us on nimekiri arengukava koostamisel kasutatud materjalidest.

Tallinna arengukava 2014–2020 seoseid linna teiste kesksete arengudokumentide ning arengukava osasid siduv seadusp ra on kokkuv tlikult esitatud joonisel 1.

Joonis 1. Tallinna arendamise mudel

Arengukavas on ette n htud j rgmised linna arendamise prioriteetid peaesm rkide l ikes:

1) Ettev tluse, turismi ja t h ive vallas on prioriteediks alustavatele ja loomeettev tetele soodsa kasvukeskkonna loomine. Samuti on oluline ettev tete rahvusvahelistumise toetamine. L hemaajaliselt on t htis t j uressursi s iitamine ning selleks linnaelanikele ja ettev tjatele m eldud Tallinna abiprogrammide paindlik elluviimine. Olulisemate projektide seas on Lasnam e t stuspargi laiendamine ja Suur-S jam e t stuspargi valmishitamine. Samuti on t htis ettev tlust toetavate tugistruktuuride arendamine, turismiteenuste innovatsioon ja ettev tlikkuse v rtustamine tervikuna, mis seisneb ettev tluse propageerimises, asjaomaste rituste korraldamises ja l biviimise toetamises. Oluline on koost soodustamine likoolide, rakendus k rgkoolide, kutse ppeasutuste ja ettev tete vahel. T h ive kasvu tagamiseks on peamisteks tegevusteks t j u oskuste ja teadmiste edendamine ning t turule sisenemise t kete alandamine.

2) Hariduse ja noorsoot vallas tuginetakse lühhariduskoolide vabariigi arendamisel ka edaspidi kodulühhariduse printsiibile, mille kohaselt on eesmärgiks tagada igale lapsele koolikoht kodu lähedal. Soovijatele tagatakse lühkeskhariduse kättesaadavus. Kutsehariduses suurendatakse linnale vajalike erialade valikut. Alushariduse valdkonnas on olulisem Tallinna koolieelsete munitsipaalasteasutuse arendamise programm 2013 – 2021 „Lasteaiakoht igale lapsele”. Aastani 2017 lisandub enam kui 600 lasteaiakohta aastas, mis kokku moodustab perioodi lõpuks linnas kokku 26 300 lasteaiakohta. Olulisemad investeeringuobjektid on Kadrioru Saksa gümnaasium, Ehte Humanitaargümnaasium ning üld- ja Merivälja kool. Lasteaiaks kohandatakse Koidula t. 23 hoone ja korrastatakse Kihnu t. 1 hoone. Samuti on kavandatud Tallinna Põhikooli ja Gümnaasiumi, Tallinna Tondi Põhikooli, Tallinna üld- ja Vene Lasteaiakooli, Tallinna Prantsuse Lasteaiakooli spordihoone, Gustav Adolphi Gümnaasiumi viimase ja algklasside hoone renoveerimine, Vanalinna Hariduskolleegeumi põhikooli hoone renoveerimine, Tallinna 26. Lasteaia (Kiisa tn 6) rekonstrueerimise lõpetamine, Pirita-Kose ja Veerise lasteaia ehitus, üld- ja tee 4 asuva lasteaiahoone renoveerimine, Tallinna Mardi Lasteaia renoveerimine. Eri rahvusgruppide lõpuleviimiseks ja vastastikuse usalduse suurendamiseks jätkatakse Kodurahuprogrammi. Noorsoot vabariigi arendatakse mobiilseid, virtuaalseid ja hõivamata noortele suunatud teenuseid ning pannakse rõhku noorsoot vabariigi tajumise kutsekvalifikatsiooni tõstmisele ja tõhustamisele.

3) Kultuuri valdkonnas on eesmärgiks tõhustada elanikkonda arenev ja noorem elanikkonda kaasava rahvuskultuuri. Vabariigi elanikkonda kaasamise ja kultuurielu osalemise juures on oluline vabariigi elanikkonda tegevuse laiem avalikkusele suunatus ja koostöö teiste kultuurivaldkonna osadega. Euroopa mastaabis konkurentsivõimelise professionaalkultuuri arendamiseks räägitakse tagada mitmekesised võimalused kultuuriliseks harrastustegevuseks ja toetada kodaniku harrastusi. Kultuuripärandi valdkonnas on oluline Tallinna ajaloolise linnaruumi tõhustamine nii UNESCO maailmapärandi nimekirja kuuluvas vanalinnas, kui ka üha enam hinnatud ajalooliste eeslinnade miljööalasel hoonestusaladel. Strateegilised investeeringuobjektid on Tallinna Lauluviik, Vene Kultuurikeskus, Linnahall, linnamüürid ja tornid, Mustpeade maja, Linnateatri ajalooline hoonetekompleks, Lasnamäe õigeusu kirik, Mustamäe luteri kirik, Kultuurikatel, Tallinna Loomaaed, Salme Kultuurikeskus, Keskraamatukogu osakonnad ja Vene muuseum, Jaan Poska ja Jüri Vilmsi muuseumid.

4) Sotsiaalse kaitse, tervise ja turvalisuse prioriteet on sotsiaalteenuste suurendamine vastavalt majandusoludele. Jätkatakse munitsipaalteenuste Teise elamuehitusprogrammiga, et abistada noori linna

t j uturule sisenemisel ja kodu leidmisel. Efektiivsemaks ennetust ks riskir hmadega suurendatakse lastekaitset tajate arvu linnaosades ja avatakse mitu uut p evakeskust. Sotsiaalteenuste mahu suurendamiseks ehitatakse Iru hooldekodule uued korpused, rekonstrueeritakse ja laiendatakse Tallinna Laste Turvakeskust ning Tallinna Perekeskust. Lisaks pensionilisa maksmisele alustatakse pension ridele ka soodustuste v imaldamist kaupadelt ja teenustelt.

5) Linnaruumi osas on prioriteetne kvaliteetse linnaruumi loomine, mis toetab rahvaarvu suurenemist ja t kohtade lisandumist. Linnakeskkonna arendamisel on eesm rgiks htse rohev rgustiku kujundamise, vee ja v lis hu kvaliteedi parandamise kaudu Euroopa Rohelise pealinna tiitli saavutamine 2018. aastaks. Samuti on t htis linnakeskuse tihendamine, rannaalade eelisarendamine ja avaliku ruumi laiendamine endistele t stusaladele. Transpordivaldkonnas on t htsaim histranspordi eelisarendamine ja sealhulgas tallinlastele tasuta histranspordi v imaldamine ning kontaktivaba piletis steemi v ljaarendamine. Olulisemateks infrastruktuuriobjektideks on lemiste liikluss lme rekonstrueerimine ning Lasnam e trammiliini ja Haabersti eritasandristmiku v ljaehitamine. Teede investeringute kavandamisel seab Tallinna Kommunaalamet eesm rgiks Tallinna Linnavalitsuse 1.10.2003 m rusest nr 94" Tallinna teede ja t navate remondi normatiivide kinnitamine" tuleneva kapitaal- ja taastusremondi n utava seisunditaseme saavutamise.

6) Kohaliku omavalitsemise valdkonnas on prioriteetne linnastup hise arenguk sitluse laiendamine. Selle elluviimiseks suurendatakse koost d Harjumaal kohalike omavalitsustega, eriti Tallinna naaberomavalitsustega. Linna konkurentsiv ime t stmiseks rahvusvaheliselt on t htis koost Helsingi, Riia ja Peterburiga. Avalike teenuste osutamisel suurendatakse e-teenuste osakaalu, eesk tt arendatakse suure kasutajaskonnaga ja tihti kasutatavaid teenuseid.

„Tallinna arengukavas 2014–2020” p stitatud eesm rke viivad ellu Tallinna linnavalitsus, ametid ja linnaosade valitsused ning nende hallatavad asutused, linna asutatud ja linna osalusega ettev tted ning koost partnerid. Kuna Tallinna m juala ulatub pealinna halduspiirist m rkimisv rselt kaugemale, tuleb arengukava t itmisel t hustada piiri lest koost d ennek ike Harjumaal ja Soome pealinnaregiooni Uusimaaga.

Arengukava muudeti linnaametnike, linnavolikogu liikmete ja huvigruppide koost s ja selles arvestati esitatud ettepanekutega. Korralduslikku tegevust koordineeris Tallinna Linnakantselei. Arengukava koostamisel kasutati ideid, mis on esitatud Tallinna linna arengut kujundavates dokumentides ja uuringutes – arengustrateegias, valdkonnap histes ja linnaosade